

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliiensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De summo Pœnitentario, ac sacræ pœnitentiariæ officio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](https://nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-63002)

mus, ut tradidit Barba, in d. clem. Et tres clericorum ordines Cardinalium sibi cognomen assumpsere. Nam primò Presbyteri, mox Diaconi, & longo tempore post episcopi Cardinales appellari coeperunt, si Onuphrio Panuino credimus in libello, cui titulus est, de Episcopatibus, titulis & Diaconijs Cardinalium. Et Cardinales episcopi sunt septem, Presbyteri autem viginti octo. Et Diaconi Cardinales sexdecim. Quorum titulos ordinatim describunt Specu, de legato, §. sequitur Aluar. & Prepos. in cap. 1. Episcopum vel Abbatem, & Cassaneus in catalogo glorie mundi, in 4. part. consid. 10. & si numero plures arbitratu (ut diximus) Pontificis esse possunt, qui supernumerarij appellarentur, nisi aliter Pontifici placuerit, veluti citati Doctores, & qui peculiares libellos de Cardinalibus scripsierunt, explicatum reliquere: ad quos bac in re oportet recurrere. Namque hoc in loco specialem hanc referre, non quadrat. Nic. Ant. Grauatus.

De summo Pœnitentiario, ac sacro Pœnitentiaria officio.

C A P. II.

S V M M A R I V M.

- 1 Pontifex, ligandi & soluendi in terris quaecunque vellet, potestatem habet.
- 2 Pœnitentiarij summum munus, & quomodo per maiores ecclesiias urbis, Pœnitentiarij siue vicarij ab eo substituti sint, & num. 6.
- 3 Pœnitentiario, (quem summum appellamus) quando creditur, & de eius formula in rescribendo.
- 4 Pœnitentiariae officium, viginti quatuor patrones habet.

5 Pœni-

7. Pœnitentiarius quibus in causis rescribat, & de eo multa.
 6. Dignitates principales in Urbe, quæ sint.

VIDES * quoque à Ro. Ponti, vniuersum orbem supplicem quotidie rescripta postulare, de his primum, quæ Seruator noster Iesus Christus Petro delegavit, népe ligandi, vel soluendi in terris quæcunque vellet, quibus verbis ego quatenus ad meum thema attinet, intelligo pro nunc tributam Petro potestatem ligandi suis legibus & eosdem soluendi, quos vellet: soluendi inquam, quasi via dispensationis à sue humanæ legis obligatione. Amplius absoluendi quoque à commissis in diuinam legem pœnitentes, tamen via indulgentiæ, quam facultatem ad omnes Petri successores traductam credimus, eam tamen soluendi scilicet solet Ponti. uni ex Cardinalibus subdelegare, quem * summum vocamus a. Pœnitentiarium, non tamen ita, ut non quandoque ipse manum apponat in hac specie, in qua summus pœnitentiarius, quatenus ad commissa in diuinam legem attinet, & eorum solutionem, subdelegatam iurisdictionem per plures vicarios & substitutos suos exerceat, quos pœnitentiarios vocamus, quique per maiores ecclesiæ urbis diuisi sunt, nempe in ecclesijs domini Petri in Vaticano, domini Ioannis in Laterano, ac diuæ Mariæ majoris, dispensationes vero ab humanæ legis observatione non nisi ex caufa, & per seipsum concedit, & ex generali Ponti sublegatione, huiusmodi supplices audit, ac ubi eorum postulata viderit, si ad sit caufa, quæ petitæ concessio-

ni satis sit, & sit de rebus, solitis per ipsum con-

cidi, rescribit ipse auctoritate apostolica, & sui
officij non aliás habitō tunc à Pontifi. oraculo,

sed ex generali illa subdelegatione afferit suis
literis se de mandato Ponti. oraculo tunc habi-

3

to rescribere: crediturq; * in hoc suę assertioni,
veluti de read officium suum spectante. Rescri-

bit autem semper ad supplicationem partis
Ponti. directam, & sub altera istarum formula-

rum. Fiat in forma, fiat de speciali, fiat de ex-

presso, quarum mutatione indicat rescribens ta-

xatoribus postulanti grauitatem, & veluti per
poenitentiarium formula rescripti variatur, ita

per officiales alterantur solutionem taxæ, est-

que adeo ingens hodie humanæ legis sylua, tum
pontificiæ, tum synodorum, cum denique cu-

iusuis regularis sodalitij, seu monasticæ con-

gregationis, ut homines tot laqueis ferè in com-

pedibus positi priscam libertatem adsectantes
ad ipsum poenitentiarium supplices confluant,

qui ubi supplicis libellum manu sua signau-

erit, desuper diplomata sub nomine ac sigil-

lo ipsius expediuntur. Et quia plerunque non
aliás præcisè rescribit, sed constituta de ali-

4

qua supplicis assertione, tunc dat suo rescrip-

to iudices, qui causa cognita actum absolu-

ant, & vices suas in hoc subdelegat, habet

que * hoc sacrum poenitentiariæ officium pro

commodiori omnium confluentium expedi-

tione viginti quatuor patronos supplicum,

quose eiusdem sacræ poenitentiariæ procurato-

res vocamus, hi veluti caussarum patroni libel-

lum tuarum precum dicitant, ac quasi caussam

orant apud ipsum summum Poenitentiarium, à

quo

quo postulata concedi, & exinde diplomata expediri curat. Solet * etiam de pluribus, quæ iustiam concernunt rescribere, ac ferè semper in utraque specie inferius notata concedere, utpote, Dispensationes matrimoniales in gradibus humanae legi prohibitis, legitimations proli, dispensationes quoque ob ætatis, vel alicuius membra defectum ad ordines, & ad beneficia, item ab incompatibilitate plurium beneficiorū absolutiones quoque ab homicidio in foro conscientiæ, & pro Clericis in utroque foro cum retentione beneficiorum, ac dispensatione ad alia. Similes à simonia, ab exilio. Item à iuramento ad effectum agendi, ac etiam à periurio, commutations votorum, licentias quoque ab aliquâ humanæ legis obseruatione, præsertim regularibus ab aliquo sux regularis legis capite. Indulgentias etiam cum locis, tum etiā personis. Cæterum & commissions etiam plures in forma iuris, utpote super declaratio[n]e nullitatis, vel validitatis matrimonij, quas declaratoria[n]s nuncupant, super confirmatione alienationis alicuius Ecclesiasticæ rei, quas si in euidem, ac denique super cessione bonorum pro pauperibus, qui citra eorum culpam in egestatis perniciem inciderint, quas alienatiuas vocant pro laicis in terris Ecclesiæ, & extra, si tamen contra clericos petantur, vel si inter meros laicos, & extra statu temporalem Ecclesiæ, impetrans iurejurando obligatus esset, in qua specie etiam inter laicos iudicat semper Ecclesia, & pro clericis super admissione ad beneficium canonum, utpote capituli Odoardus, vel peruenit, in qua specie, siue pro clericis, siue pro laicis, semper rescribit, pro

ut de iure, & in omnibus alijs sunt rescripta hu-
ijs officij admodum iusta, imò sancta, obstrepet
crabrones, quantum velint, fatigor tamen defe-
ctum illorum exequutiones apud ordinarios in
partibus, vel si pro regulari rescribat officium,
apud ipsos prælatos, qui vbi nouerint, quem à
summo poenitentiario rescriptum reportasse
eorum inertia, & plerunque etiam inscitia, non
querunt quid, & quomodo poenitentiaria re-
scribat, & absque alio processu permittunt im-
precantes gaudere petitis, potius quam impe-
tratis, quod si in præmissis ipsi non deficerent,
cùm sacra poenitentiaria non consueuerit re-
scribere, nisi sacris canonibus conformia, vel si
præter ea, non nisi ex iusta causa per impetrantem
narrata, & cum deputatione iudicium, &
exequitorum in partibus, apud quos tenentur
impetrantes illam legitimis probationibus ve-
rificare, plures ex impetrantibus à postulatis re-
pellerentur, & nemo illorum commodo & esse-
t, nisi vel iusta formam iuris & canonum, vel
si præter non nisi ex iusta causa gaudere posset,
paucioresque essent impetrantes, & omnis que-
relarum occasio cessaret, quam opinor ab ipsis
conquarentibus potius, quam à summo poeni-
tentiaro, eiusque officio accepto ferendam esse.
Quod si quam retroactis temporibus ab ipso
summo poenitentiario acceptam ferre potuisse-
mus, Dianus Paulus nostra ætate Pontif. Max. om-
nes, si qui forte erant lapsus, vel certius, ut alios
ad emendationem prouocaret, correxit, & sum-
mæ poenitentiariæ officium pluribus optimis
rescribendi formulis, & antiquarum reformati-
onibus instaurauit, & summo poenitentiario vi-

ros

ros à consilio & designatura suis grauissimos af-
fessores dedit, ita, ut officium hoc p̄sonālē p̄tis
linguam euaserit.

A N N O T A T I O N E S.

Poenitentiarium.) In Urbe * post summum sacerdotium tres esse præcipuos dignatum gradus, in confessio est
 Vice cancellarij scilicet, Camerarij. & maioris Pœnitentia-
 rij, de quo hic est sermo. Cuius dignitas (si Gomesio credimus
 in proœmio regularum Cancellarie) à Benedicto 2. in lucem
 producta fuit, & Eugenij Sixtiique deinde beneficijs aucta.
 Cæterū, si plura ad sacræ Pœnitentiarie munus spectantia,
 deque eius origine, quantumque à veteri stylo diuersus sit
 hodiernus scire tibi sit curæ: Card. aliosque consulas inter-
 pretes in Clem. Ne Romani, de elect. & Gomesium ceteris
 diligentius atque yberius astruentem in libello de Potestate
 & stylo officij sacri Pœnitentiarie. Quorum dicta exscri-
 bere necessarium minime duxi. Verum illud silentio non in-
 uoluā, superiore ætate in Ecclesia magna fuisse auctoritatis
 hoc pœnitentiarie officium, famoq[ue] in loco collocatum,
 veluti Casiodorus, Socrates, & Sosomenus in historia eccl[esiastica] litteris prodiderunt. Quod & Damasus in vita Mar-
 celli comprobare videtur dum ait, Macellum Papam quin-
 decim in Urbe Cardinales constituisse propter baptismum
 & pœnitentiam multorum. Et hinc est, quod morte Pontifi-
 cis hoc pœnitentiarij officium nequaquam expirat. Nam
 alias inanimarum periculum salutisque discriminem vertere-
 tur, ut animaduerit etiam Zabarel. in allegata Clem. Nic.
 Anto. Grauatius.

2
6

3

De vtraque signatura, ac earum rescribendi
 formulū.

C A P. I I I.

S V M.